

LA SOPA DE PEDRES

Això era un país que havia passat una guerra molt gran. I ja sabeu que en les guerres, i més si són interiors, hi ha moltes morts, es paguen moltes enveges i rancúnies, però sobretot el que falta és el pa. No es fa blat, no hi ha farina i la gent passa gana.

Un bon dia, acabada la guerra, es presenta al poble un soldat, tot brut, brut, espellifat, ple de parracs. Era alt com un sant Pau i xuclat com un clau. Semblava talment un sac d'ossos. Duia també una gorra negra de costat i sobretot una gana que el corsecava. Truca a la porta d'una casa del poble:

- Pam, pam, pam! Mestressa! No teniu pas un tros de pa per un que passa gana?

La mestressa se'l mira de dalt a baix i li diu:

- Però que ets boig? Que t'has begut l'enteniment? No ho saps que no hi ha pa? No ho saps que hem passat una guerra molt gran? Com t'hi atreveixes! Fuig més que de pressa... i de males maneres el treu de la casa.

El soldat, més mort que viu, va i prova fortuna en una altra casa. Truca a la porta:

- Pam, pam, pam! Nnnna... Mestressa: no teniu pas un mos de pa per un soldat que ve mort de fam de la guerra?

La dona se'l mira fit a fit, i amb uns ulls que semblaven treure foc, l'engega:

- Mal llamp t'arromanguí! Fora d'aquí desgraciat!

El soldat va provar-ho en una, dues, tres, quatre cases i a totes va rebre la mateixa resposta:

- Fuig d'aquí beneit, abans no et fem una esquena nova.

Ell, però no es va donar per vençut (deuria tenir la filosofia xinesa) i ...trup, trup, trup... travessa el poble de cap a cap, i se'n va cap al final on hi havia el safareig públic. Unes mosses rentaven roba a mà. És clar, abans no hi havia màquines. Se'n va cap allà i els diu:

- Ep! Mosses, no heu tastat pas mai una sopa de pedres que faig jo?

Què va haver dit! Les mosses se li'n van enriure a boca plena i li van dir:

- No ens vinguis amb romanços, que ja n'hem tingut prou amb aquesta nostra desgraciada guerra civil. Fuig que prou feina tenim.

Ahhhh... però hi havia mainada per allà, i sabeu que ells sempre espien. Corren cap a ell i li diuen:

- Soldat, que et podem ajudar?

- Oh i tant! mainada. Mireu necessito una perola o una olla grossa, aigua, un grapat de pedres i us quants branquillons per a fer foc.

En un tres i no res, la mainada li duu la perola, l'aigua, les pedres... Phsss... encenen el foc i l'aigua es comença a escalfar. Aleshores el soldat, a poc a poc, escull les pedres. Mmmmm! aquesta m'agrada, serà bona. Aquesta deixem-la... En va escollir deu. Els nens i les nenes estaven amb uns ulls oberts com unes taronges. Què passarà? Què deixarà de passar? Amb molta parsimònia llença dins l'olla, ara l'una, ara l'altra. ¿I sabeu aquella fressa que fan les pedres quan cauen dins d'un gorg...? Doncs, igual, igual.

L'aigua s'escalfava i començava a sortir vapor. La mainada li

preguntava:

- Soldat, que trigarà molt?

- Calma, calma, això va a poc a poc -deia ell.

Poc després el soldat la tasta.

- Mmmmm!... és bona però jo diria que li falta una punteta de sal.

- Eh! - va dir una nena que es deia Elisenda-, jo tinc sal a casa meva.

I a corre-cuita se'n va cap a casa, puja les escales i, d'amagatotis de la seva mare, agafa la sal de l'armari, torna corrents, la dóna al soldat i ell, xup, xup, xup,... la tira dins de l'olla. Al cap de poc, la torna a tastar.

- Mmmm... que bona! Jo diria, però, que hi falta una mica de tomàquet.

Un nen que es deia Ramon diu:

- Jo tinc tomàquet a casa meva.

De la mateixa manera duu el tomàquet, el parteixen en dos trossos amb una ganivet i cap a dins! Ahhh... les mosses... van entreveure per on anava el joc. Però els nens i nenes no van parar de dur coses. I van dur: sal, tomàquets, enciam, pastanagues, ous, arròs, patates, raves, julivert... fins i tot una nena va dur una cuixa de pollastre... Quan allò va estar ben ple ho van remenar unes quantes hores i va bullir. Aleshores el soldat la tasta i diu:

- Mmmm... la millor sopa de pedres que he fet en tota la meua vida. Vinga, mainada, aneu a avisar tota la gent del poble. Que ja n'hi ha prou de mesquineses, de tenir el puny estret! Que vinguin amb plats, tassons, olles i escudelles.

Hi va haver sopa per a tota la gent del poble. Ningú no es va quedar sense.

I jo vaig ser a Nova York ara farà un grapat d'anys, i vaig tastar una sopa de pedres de bo de bo. Tothom va dur coses de casa seva. Qui un grapat d'allis, qui un manat de pastanagues, tomàquets, ous, carn. Aquella perola, però, era de quaranta litres. Vam fer foc i vam remenar-la durant cinc hores. Quin brou més espès i més bo! És allí que van explicar la "Sopa de pedres" i on vaig aprendre el conte.

Recordo que hi havia nens que preguntaven a la mare:

- Mammy, are there stones inside?" (mare, que hi ha pedres dins?).

Les mares els deien:

- No, home, no. És una broma. És perquè els nens i la gent gran aprenguin a repartir-se les coses.

Conte popular. Tal vegada de la "Guerra dels Trenta Anys" a Alemanya, s. XVII.

Adaptació lliure de l'anglès: Xesco Boix.

Bob Killian, un cantant nord-americà d'uns trenta anys, em va contar la "Sopa de pedres" prop de Nova York, a començament de setembre del 1974. La veritat és que jo no vaig acabar d'agafar el fil del conte. Més endavant, Seeger el va tornar a explicar en públic, en una fira popular i també se'm varen escapar alguns detalls. Va ser després, a Barcelona, que, rellegint un fullet on era imprès, el vaig entendre del tot.

És molt interessant d'entreveure la força moral que, de fet, poden tenir els nens i la gran lliçó que donen a la gent gran en aquest conte.

M'imagino que es troba en la cultura popular de molts països i deu haver-hi moltes versions diferents. Aquí mateix a Catalunya n'hi ha una de picardiosa.